

Goed gras kan nog beter!

Groeieregulator Primo MAXX remt verticale groei grasplant

In de akkerbouw worden sinds jaar en dag zogenaamde halmverkorters toegepast om tegen te gaan dat het graangewas te lang wordt en plat gaat liggen (legeren). Producten uit dezelfde familie als deze plantengroeieregulatoren deden pas veel later hun intrede op golfbanen en sportvelden. Primo MAXX is een van die producten die de groeilengte remt.

De laatste jaren is een duidelijke toename van het in Nederland toegelaten middel te zien. Op greens en moeilijk te maaien baanonderdelen zoals bunkerranden was het gebruik al vrij gangbaar; nu zien we dat het product ook wordt ingezet op bijvoorbeeld fairways en stadionvelden. Met zijn groeiregulerende werking kan Primo MAXX voor verschillende doeleinden worden toegepast: een grotere maaihoogte, een stevigere grasplant, betere schaduwtolerantie, efficiënter watergebruik en de mogelijkheid om straatgras onder controle te houden. Daarnaast zorgt het product voor minder ziekte- en onkruiddruk en een beter resultaat bij doorzaaien.

De werkzame stof in Primo MAXX is trinexapacetyl. Deze stof blokkeert in de grasplant de productie van het groeihormoon gibberelline, dat vooral verantwoordelijk is voor de aansturing van de celstrekking. Het gevolg is dat de verticale (blad)groei vermindert. De totale groei van de plant wordt echter niet minder, maar anders. Het

gras blijft op hetzelfde niveau groeien, maar de energie wordt anders verdeeld en meer naar beneden gestuurd, waardoor er meer zijwaartse uitstrooming en een betere wortelgroei en -ontwikkeling is. Onderzoek laat een gelijke hoeveelheid bladgroen zien in behandelde en onbehandelde grasplanten. Bij de behandelde grasplanten is echter sprake van kleinere cellen en is de concentratie bladgroen hoger.

AZ begon ongeveer vier jaar geleden met toepassing van Primo MAXX. Dit op aanraden van een Engelse club, welke vertelde dat het product voor een stevigere mat zorgde. Eigenlijk was de eerste ervaring direct positief, vertelt Fieldmanager Jan Dijkhuizen. Wel was het even uitzoeken hoe en hoe vaak het product het beste toegepast kon worden op de betreffende velden, bijvoorbeeld door het bijsturen van de dosering of meststoffen. 'We werken momenteel samen met een bedrijf dat het gras monitort en berekent wanneer een moment van toepassing nodig is. Aan de hand van

deze informatie kunnen wij vervolgens zelf het moment bepalen waarop zij het product toepassen. Dat kunnen we bijvoorbeeld afstemmen op de wedstrijden.' Grootste voordeel van Primo Maxx is volgens Dijkhuizen dat het product straatgras remt, met als bijkomend voordeel een mooiere grasmat en minder maaiwerk. Niet zozeer de frequentie van het maaien, als wel de hoeveelheid maaisel is veranderd. 'We zien minder pieken in de grasgroei en daarmee de hoeveelheid maaisel. Ik ben blij dat het product er is', besluit Dijkhuizen.

Frank Klaver, hoofdgreenkeeper bij de Amsterdamse Golf Club, zet het product enkele keren per jaar in. 'Ik zie veel banen die alleen kijken naar de kosten, niet naar de tijdswinst die het oplevert.' Grootste voordeel noemt Klaver de tijd die bespaart wordt in maai beurten, en het beter uitstoeven van het gras, waardoor een mooiere green wordt verkregen. Klaver vraagt zich wel af, zo vertelt hij, welke invloed de green deal sportvelden zal hebben op de inzet van dit product.

Green deal Sportvelden

Een goede en terechte vraag, zegt Mark Timmerman van ProGrasS, dat het middel distribueert. 'Op dit moment handelt de overheid strikt. Alle chemische producten die voorzien zijn van een toeleveringsnummer vallen onder de green deal. Primo MAXX heeft zo'n nummer. Dat wil zeggen dat het, net als de andere producten, de komende periode gemonitord wordt.' Hoe dat precies uitpakt, valt nu nog niet te zeggen, denkt Timmerman: 'Primo MAXX is geen herbicide, geen insecticide; het is anders dan het gros van de producten. De green deal heeft uiteindelijk als doelstelling het verbeteren van de grondwaterkwaliteit en het beperken van het gebruik van producten die hierop een nadelig uitwerking hebben. Daar is bij dit product geen sprake van; Primo MAXX is niet giftig voor het grondwater. Maar willen we het ook in de toekomst kunnen gebruiken, dan moet er nog het een en ander gebeuren, bijvoorbeeld door middel van lobbyen. Hopelijk geeft de sector aan dat dit een nuttig en onmisbaar product is.' Primo MAXX is immers een zeer welkome aanvulling en een bruikbaar instrument voor de greenkeeper en fieldmanager, juist in het licht van de

Onbehandeld en behandeld.

Boven: onbehandeld. Onder: behandeld met Primo MAXX.

GEADVISEERDE TOEPASSINGEN PRIMO MAXX:

Hogere greensnelheid en maaihoogte

Toepassing van Primo MAXX leidt bij dezelfde maaihoogte tot een hogere greensnelheid. Dat betekent dat de maaihoogte kan worden aangepast zonder greensnelheid te verliezen.

Steviger grasplant: naast een beter speeloppervlak zorgt Primo MAXX indirect ook voor een betere divot resistentie, een betere betredingstolerantie (denk aan tees) en is het risico op scalperen bij het maaien minder.

Betere schaduwtolerantie

Onder schaduwrijke omstandigheden produceren grasplanten meer koolhydraten dan onbehandelde planten in dezelfde situatie. Behandelde planten tonen bovendien geen excessieve lengtegroei die gebruikelijk is onder schaduwrijke omstandigheden. Al met al betekent dit gezonder gras in de schaduw.

Efficiënter watergebruik

Een fijner, smaller blad door de toepassing van Primo MAXX betekent minder verdamping van vocht. Een betere en diepere wortelontwikkeling geeft bovendien toegang tot meer bodemvocht. Een grotere dichtheid van de grasmat betekent daarnaast dat er minder bodemvocht direct vanaf de grond verdampst. De besparing op irrigatie zou in droge perioden oplopen tot 20%.

Controle van *Poa annua* (straatgras)

Bij een tijdige toepassing van Primo MAXX in het voorjaar (maar ook later in het groeiseizoen) is aangetoond dat het aantal en/of de lengte van de zaadstengels van *Poa annua* wordt verminderd. In dat kader is het middel een van de instrumenten die in het straatgrasmanagement een belangrijke rol kunnen spelen. Het bloeien - en eigenlijk in de aar schieten - van straatgras is met name een proces dat wordt aangestuurd door het hormoon Gibbereline.

Beter resultaat doorzaaien

Bij een juiste inzet van Primo MAXX kan eenvoudig het effect van het doorzaaien in een bestaande grasmat worden vergroot. Het remmen van de groei van de bestaande grasmat verhoogt de concurrentiekracht van de nieuw gezaaide grassen tijdens de vestiging. Denk hierbij met name aan het effect op *Poa annua*.

Minder ziekte- en onkruiddruk

De toepassing van groeiregulatoren resulteert uiteindelijk onder meer in een gezondere grasplant die resistentier is tegen ziektes en plagen. Daarnaast zorgt een dichtere en gezondere grasmat voor minder onkruiddruk.

green deal sportvelden. Inzet van het product helpt bij het reduceren van het gebruik van zowel fungiciden als herbiciden. 'Maar het gaat nog verder: we zullen in de toekomst steeds meer te maken krijgen met restricties op de hoeveelheid water die gebruikt wordt op sportvelden. Ook in dat kader kan Primo MAXX een belangrijke rol spelen.'

REKENPROGRAMMA

Prograss heeft speciaal voor de toepassing op fairways en sportvelden een rekenprogramma opgezet waarbij de financiële kosten en baten voor iedere situatie voor op een rijtje worden gezet. Ook kan hiermee een nalcu-latie worden gemaakt.

PROGRASS
Professional Grass Service